

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudcem JUDr. Ondřejem Szalonnásem ve věci

žalobce: O. P., nar. X,
státní příslušnost X,
v ČR bytem X,
zastoupen Organizací pro pomoc uprchlíkům, z. s.,
se sídlem Poděbradská 173/5, 190 00 Praha 9,
proti
žalované: Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců,
se sídlem nám. Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha,

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 18. 9. 2024, č. j. MV-115350-4/SO-2024,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Předmět řízení

1. Žalobce se domáhá zrušení rozhodnutí žalované ze dne 18. 9. 2024, č. j. MV-115350-4/SO-2024 (dále též jen: „*napadené rozhodnutí*“), kterým byly nově posouzeny důvody, pro něž žalobci nebyla udělena dočasná ochrana. Žalovaná však dospěla ke shodnému závěru jako Ministerstvo vnitra, totiž že je dán důvod pro neudělení dočasné ochrany podle § 4 odst. 1 zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace (dále též jen: „*zákon* č. 65/2022 Sb.“) ve spojení s § 56 odst. 1 písm. l) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců (dále též jen: „ZPC“), neboť žalobce nesplňuje žádnou z podmínek pro udělení dočasné ochrany.

Obsah žaloby

2. Podle žalobce žalovaná nesprávně vyhodnotila podmínky pro udělení dočasné ochrany podle § 52 zákona č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců (dále též jen: „*zákon o dočasné ochraně*“), nezohlednila jeho specifickou situaci a pominula některé skutečnosti tvrzené v rámci správního řízení. Správní orgány nepřiložily žádnou váhu vztahu žalobce s jeho partnerkou, který trvá od roku 2016. K délce vztahu uvedly pouze to, že vztah jako takový nemůže být důvodem k udělení dočasné ochrany podle § 52 zákona o dočasné ochraně. Žalovaná přejala závěr správního orgánu I. stupně, dle něž musí mezi partnery existovat jiná než citová závislost. V tomto ohledu žalovaná ani nezohlednila nepřiměřenost rozhodnutí, kterou žalobce namítal, přestože uvedla, že by k udělení dočasné ochrany mohlo dojít pouze v případě, pokud by neslučení rodiny vedlo k mimořádnému strádání rodinných příslušníků. Žalobci není zřejmé, jak jinak si lze toto strádání představit, pokud jsou partneři rozdělení po více než 8 letech vztahu, během něhož cca 6 let sdílí společnou domácnost.
3. Žalovaná pochybila, když se výslovně nezabývala ustálenou praxí správního orgánu I. stupně a konkrétními případy, na které žalobce odkázal, pouze uvedla, že je třeba vzít v potaz individuální okolnosti případu. Ze žalobcem zmíněných případů vyplývá, že dočasná ochrana podle § 52 zákona o dočasné ochraně byla udělena partnerům v obdobném postavení, jako je on a jeho družka. Vypořádání této námitky žalovanou je tak nepřezkoumatelné.
4. Správní orgány nevyložily ustanovení § 52 zákona o dočasné ochraně s ohledem na celkový kontext a situaci žalobce. Žalobce vycestoval z Ukrajiny dne 23. 2. 2022, nevešel se tak o pouhý den do podmínek pro klasické udělení dočasné ochrany. Evropská komise přitom vybídla členské státy, aby skutečnost vycestování před začátkem války zohlednily. To ČR neučinila, a proto by i k tomuto mělo být přihlédnuto alespoň v rámci rozhodování v dané věci, zvláště pokud žalobce po celou dobu na Ukrajině pobýval a poslední roky žil ve společné domácnosti se svou partnerkou.
5. Zároveň bylo třeba přihlédnout i k bodu 11 preambule k rozhodnutí Rady 2022/382, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu čl. 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana, dle něhož je důležité zachovat celistvost rodin (dále též jen: „*prováděcí rozhodnutí*“). Správní orgány nepřihlédly ani ke skutečnosti, že i po vypuknutí válečného konfliktu žalobce s partnerkou nadále sdílí společnou domácnost. Z aktuální praxe správního orgánu je přitom zřejmé, že žalobce nedosáhne ani na získání dlouhodobého víza za účelem strpění, a to kvůli udělení dočasné ochrany v minulosti v jiném státu.
6. Správní orgány ve věci rozhodují zcela formálně, vytrhly z kontextu celkovou situaci žalobce a *de facto* nutí žalobce k rozpadu jeho vztahu tím, že se žalobce přestěhuje do jiné země, zatímco partnerka zůstane v ČR. Tento postup je v rozporu se smyslem zásady jednoty rodiny a zásady solidarity. Správní orgány nad rámec zákonného znění a znění směrnice o dočasné ochraně požadují ke vztahu také jakoukoli faktickou závislost

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

v podobě zdravotního postižení či nesoběstačnosti. Závislost může být právě i ta citová, což lze očekávat od žalobce a jeho partnerky, kteří ve vztahu žijí více jak 8 let a 5 let sdílí společnou domácnost. Směrnice totiž nehovoří výslovně o fyzické závislosti.

7. Správní orgán I. stupně uvedl, že je vyloučeno, aby žalobce nebyl přijat na území Nizozemska. Ačkoli žalobce proti tomuto závěru brojil, žalovaná se námitkou nijak nevypořádala a mlčky tento závěr přejala. Žalovaná nezohlednila okolnost, že žalobce se nikdy nepřemístil nastálo do Nizozemska, pouze tam vycestoval za účelem návštěvy kamarádů. Jedná se tak o nezohlednění individuální situace a nepřiměřenou reakci správních orgánů trvajících na jeho vycestování do státu, kde žalobce nikdy nepobýval, zatímco od počátku války pobýval v ČR.
8. Žalovaná v napadeném rozhodnutí uvedla, že vztah žalobce k družce mu nebránil vycestovat do Nizozemska. Žalovaná přejala absurdní závěr, podle kterého by nikdy partneri nemohli cestovat s přáteli samostatně, a vytváří dojem, že se žalobce přemístil do Nizozemska nastálo. Žalobce si přitom nebyl vědom toho, že by získal dočasnou ochranu, kvůli které mu zanikne dočasná ochrana v ČR. Neobstojí ani závěr žalované, dle něž rozdělení partnerů je výsledek jejich vlastního rozhodnutí. Žalovaná dále nezohlednila ani skutečnost, že žalobce nemá jakékoli jiné řešení pobytové situace, aby mohl být společně se svojí partnerkou. Aktuálně neexistuje žádná jiná varianta, jak by zde s partnerkou mohl pobývat, neboť neexistuje žádný právní instrument, podle něhož by bylo možné jeho pobyt legalizovat. Žalovaná ani nepřichází s řešením, jak by žalobce danou situaci měl řešit.
9. Nebyla zohledněna ani nepřiměřenost napadeného rozhodnutí, kterou žalobce výslovně namítl. Při nuceném vycestování žalobce dojde k nerespektování jeho rodinného života, neboť nebude moci dále pobývat s partnerkou. Oba zde přitom mají stabilní ubytování a partnerka má i stabilní zaměstnání a již mluví plynule česky, proto nevidí důvod ČR opouštět.
10. Žalobce uzavřel, že není zřejmé, jaký má být postup žalobce, aby byl nejen pobytově upraven, ale aby zároveň mohl nadále pobývat se svou partnerkou. V daném případě nejde o nelegální dobrovolnou migraci, ale jde o řešení v rámci dočasné ochrany. Partnerka žalobce ani žalobce není aktuálně dobrovolně na území ČR, tento faktor žalovaná vůbec nezohlednila, pouze uvedla, že na udělení tohoto pobytu není nárok. Tím pominula veškeré zásady a principy, na kterých stojí institut dočasné ochrany, především s ohledem na zásadu jednoty rodiny. Kromě čl. 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále též jen „EÚLP“) bylo nutné zachovat celistvost rodiny. To v projednávané věci nenastalo a žalovaná nezohlednila specifické postavení partnerů, který nemají jinou možnost než situaci řešit formou udělení dočasné ochrany podle § 52 zákona o dočasné ochraně, který má sloužit právě k pokrytí těch případů, které nezapadají do klasických důvodů pro udělení dočasné ochrany.

Vyjádření žalované

11. Podle žalované je nutné vzít v úvahu specifika institutu dočasné ochrany. Kapacity příslušných orgánů jsou určeny pro nově příchozí prchající osoby a nikoli pro držitele dočasné ochrany, kteří již statutem a tedy i souvisejícími právy disponují v jiném členském státě, nebo se jej dobrovolně rozhodli vzdát a přesunout se do jiného členského státu.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

Prováděcí rozhodnutí výslovně otázku možnosti udělení dočasné ochrany vícero členskými státy neřeší, pouze z čl. 15 preambule prováděcího rozhodnutí plyne, že členské státy se dohodly, že nebudou uplatňovat čl. 11 směrnice Rady směrnice 2001/55/ES o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími. Čl. 16 preambule prováděcího rozhodnutí pak v úvodu odkazuje na právo ukrajinských občanů vstupovat a volně se pohybovat v rámci EU bez vízové povinnosti po dobu 90 dnů, což jim umožní vybrat si stát, kde chtějí požívat dočasné ochrany. Dále uvedený článek deklaruje možnost členských států kdykoli vydat držitelům dočasné ochrany v jiném členském státě povolení k pobytu ve formě dočasné ochrany, jedná se ale pouze o možnost, nikoli povinnost. Česká právní úprava je založena na principu, že cizinec může být držitelem dočasné ochrany pouze v jednom členském státě.

12. Z citovaných unijních předpisů nelze dovodit, že by žalobci plynulo právo na přiznání další dočasné ochrany, pokud mu již byla jiným členským státem dříve přiznána. Žalobce opustil Ukrajinu dne 23. 2. 2024 (pozn. soudu žalovanou zřejmě zamýšlen rok 2022), dne 6. 3. 2022 mu byla ČR udělena dočasná ochrana. Dne 25. 10. 2022 požádal o dočasnou ochranu v Nizozemí, která mu byla udělena, a v ČR mu dočasná ochrana zanikla. V pořadí třetí žádost o dočasnou ochranu podal žalobce v ČR dne 16. 2. 2024, přičemž tuto žádost podal jako držitel dočasné ochrany v Nizozemí, který se rozhodl přemístit do ČR. S ohledem na tyto okolnosti nelze žalobce považovat za osobu, která splňuje podmínky prováděcího rozhodnutí.
13. Žalobce ke dni 24. 2. 2022 nepobýval na Ukrajině, není osobou bez státní příslušnosti ani osobou, které byla na území Ukrajiny poskytnuta mezinárodní ochrana nebo jiná forma národní ochrany. Žalobce je svobodný, nesplňuje tak podmínky čl. 2 odst. 4 písm. a) prováděcího rozhodnutí, a je mu 25 let, není nezletilým dítětem, proto nesplňuje podmínky čl. 2 odst. 2 písm. b) prováděcího rozhodnutí. Je bezdětný, již před vypuknutím války žil ve společné domácnosti s družkou, držitelkou dočasné ochrany. Partnerský vztah trvá 8 let.
14. K posouzení otázky možného sloučení rodiny osob, které společně žily na Ukrajině před 24. 2. 2022 v neformálním svazku, uvedla, že pokud jde o vztah druhu družky, čl. 2 odst. 4 písm. a) prováděcího rozhodnutí stanoví, že se jedná o relevantní rodinnou vazbu za předpokladu, že platné právní předpisy nebo praxe dotčeného členského státu přistupují k nesezdaným párům obdobně jako k párům sezdaným v rámci jeho vnitrostátního cizineckého práva. Platná česká právní úprava, pokud jde o cizinecké právo, vztah druh a družka nepovažuje u státních příslušníků třetích zemí za vazbu postavenou na roven manželství a osoby v tomto postavení nejsou pro účely získání pobytového oprávnění považovány za rodinné příslušníky. Pro úplnost je třeba podotknout, že ZPC pro účely získání pobytového oprávnění za účelem společného soužití rodiny, pokud se jedná o příslušníky třetích zemí a jejich společné soužití na území ČR, neformální svazky osob neuznává jako relevantní rodinnou vazbu. Žalobci tak z titulu tvrzené rodinné vazby k družce, neplyne právo na udělení dočasné ochrany, a to ani z unijních právních předpisů ani z českých právních předpisů.
15. Žalobce nedoložil rodinnou vazbu, která by některou z podmínek ve smyslu § 51 zákona o dočasné ochraně. Ustanovení § 52 zákona o dočasné ochraně definuje tři podmínky pro udělení dočasné ochrany, které jsou kumulativní, a sice aby se jednalo o osobu blízkou

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

cizince, jemuž byla udělena dočasná ochrana, která není uvedena v § 51 odst. 2, a aby tyto osoby společně trvale žily v době, kdy došlo k událostem vedoucím k hromadnému přílivu vysídlených osob na území a zároveň byl dán důvod hodný zvláštního zřetele. Pro udělení dočasné ochrany podle § 52 zákona o dočasné ochraně se musí jednat o důvody výjimečné a natolik závažné, že vyžadují řešení pobytové situace dotčeného cizince právě udělením dočasné ochrany. Takový výklad odpovídá i čl. 15 odst. 2 prováděcího rozhodnutí. Z textu ustanovení prováděcího rozhodnutí je pak nepochybné, že za daných podmínek není na sloučení rodiny právní nárok.

16. Správní orgány nerozporovaly splnění prvních dvou podmínek, předmětem sporu je však naplnění třetí podmínky, a to, zda je zároveň dán důvod hodný zvláštního zřetele – ten má existovat v době vydání rozhodnutí. Žalobce je toho názoru, že je závislý na družce, proto by mu mělo být umožněno sloučení rodiny. Žalobce je zletilý, samostatný a soběstačný. Samotná existence partnerského vztahu či citová závislost na partnerce nestačí a žádné mimořádné okolnosti žalobce netvrdil ani neprokázal. Jak unijní právní předpisy, tak i česká právní úprava vychází v otázce povolení k pobytu za účelem sloučení rodiny z definice úzkého jádra rodiny, což je ostatně patrné i z čl. 2 odst. 4 prováděcího rozhodnutí. Vztah žalobce k družce mu nebránil odcestovat do Nizozemí a pobývat zde na základě udělené dočasné ochrany, a to minimálně od 25. 10. 2022 do 7. 6. 2023, kdy požádal v ČR o udělení dlouhodobého víza za účelem strpění pobytu na území. Nelze dospět k závěru, že by žalobce byl s ohledem na svůj věk žalobce jakkoliv omezen v samostatném fungování. Zdravotní důvody žalobce neuváděl. Žalobce nedoložil relevantním podkladem zřetele hodný důvod, proč by mu měla být dočasná ochrana opětovně udělena. Vzájemný vztah partnerů nemůže být sám o sobě zřetele hodným důvodem. K tomu žalovaná odkázala na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27. 3. 2024, č.j. 15 A 77/2023-30.
17. K námitce ohledně porušení § 174a ZPC a čl. 8 EÚLP žalovaná uvedla, že žalobce neuvedl žádné závažné důvody, které by měly být vnímány jako důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení dočasné ochrany. Žalovaná nehodlá zpochybňovat či zlehčovat existující partnerskou vazbu, nicméně z předložených dokladů žalobcem neplyne žádná specifická závislost žalobce na družce. Rozdělení partnerů je výsledkem jejich vlastního rozhodnutí, neboť k němu nedošlo v důsledku událostí na Ukrajině, ale pouze v důsledku konání žalobce, který požádal o dočasnou ochranu v Nizozemí, čímž mu zanikla dočasná ochrana v ČR. Ustanovení § 174a ZPC se automaticky neuplatní ve všech případech posuzování žádostí podle ZPC. Z žádného ustanovení zákona o dočasné ochraně ani ZPC neplyne povinnost při posouzení žádosti o dočasnou ochranu automaticky též posuzovat přiměřenost dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce. Ani námitky týkající se porušení čl. 8 EÚLP nejsou způsobilé k aktivaci uvedeného článku.

Posouzení věci

18. Soud ve věci rozhodl bez jednání. Žalobce se na výzvu, aby sdělil, zda s rozhodnutím věci bez jednání souhlasí, nevyjádřil ani ve stanovené lhůtě, ani až do dne vyhlášení tohoto rozsudku. Proto se v souladu s § 51 odst. 1 věta druhá s. ř. s. má za to, že s rozhodnutím věci bez jednání souhlasí. Žalovaný pak s rozhodnutím věci bez jednání souhlasil výslovně.
19. Z obsahu správního spisu zjistil soud následující podstatné skutečnosti.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

20. Žádost o udělení dočasné ochrany podal žalobce dne 16. 2. 2024. V k ní přiloženém průvodním dopisu uvedl, že celý život žil na Ukrajině, kterou z opatrnosti opustil dne 23. 2. 2022, tedy jediný den před zahájením ruské invaze. Přijel do ČR, kde získal dočasnou ochranu, jež mu ovšem následně zanikla z důvodu získání dočasné ochrany v Nizozemsku. Žalobce nicméně uvedl, že v Nizozemsku byl pouze na návštěvě přátel a o dočasnou ochranu tam neusiloval, resp. ani nevěděl, že ji tam získal. Jelikož má všechny vazby v ČR a již osm let žije se svou přítelkyní, žádá znovu o dočasnou ochranu v ČR, a to z důvodu sloučení se na svou družku A. Y., která je požívatelkou dočasné ochrany v ČR ve smyslu § 52 zákona o dočasné ochraně. Se svou družkou žil žalobce ve společné domácnosti od roku 2019 již na Ukrajině v Užhorodě a i nyní v České republice sdílejí od května 2022 společnou domácnost v Přesticích. O těchto skutečnostech předložil žalobce důkazy. Žalobce uvedl, že je na své družce citově závislý. Případné nevyhovění jeho žádosti o dočasnou ochranu by podle jeho mínění znamenalo nepřiměřený zásah do jeho soukromých a rodinných poměrů a porušení jeho práva na rodinný život ve smyslu čl. 8 EÚLP.
21. Ministerstvo vnitra tuto žádost nejprve vyhodnotilo jako nepřijatelnou, avšak žalobci konkrétní důvod její nepřijatelnosti nesdělilo, neboť jej neoznačilo na příslušném tiskopise. Krajský soud v Plzni svým rozsudkem ze dne 24. 4. 2024, č. j. 77 A 10/2024-73, konstatoval, že postup žalovaného, který žalobci jeho žádost vrátil coby nepřijatelnou, byl nezákonným zásahem ve smyslu § 82 s. ř. s., neboť kromě nesdělí důvodu její nepřijatelnosti ministerstvo nezohlednilo, že žalobce při podání žádosti uváděl skutečnosti, které by mohly eventuálně vést k udělení dočasné ochrany podle § 52 zákona o dočasné ochraně, a to z důvodu sloučení s družkou A. Y., která již v ČR dočasnou ochranou disponuje. Posouzení těchto tvrzení však mělo proběhnout v rámci správního řízení.
22. Ministerstvo vnitra tedy přistoupilo k věcnému posouzení žalobcovy žádosti o dočasnou ochranu. Jak plyne z informace o důvodech neudělení dočasné ochrany ze dne 12. 7. 2024, č. j. OAM-302415-9/DO-2024, vyšlo přitom nejprve z obsahu samotné žádosti, resp. z k ní přiloženého průvodního dopisu. Dále na základě platné právní úpravy vymezilo všechny možnosti, za nichž by žalobci mohla být poskytnuta dočasná ochrana. Jakkoli i žalobce si byl vědom, že nesplňuje podmínky stanovené v § 3 zákona č. 65/2022 Sb., muselo ministerstvo posoudit žádost jako celek. Dospělo však k závěru, že žalobce nesplňuje žádné podmínky pro udělení dočasné ochrany. K žalobcem tvrzenému důvodu obsaženému v § 52 zákona o dočasné ochraně pak ministerstvo sdělilo, že žalobcův případ nelze kvalifikovat jako případ hodný zvláštního zřetele. Takový totiž předpokládá výjimečné či natolik závažné důvody, že naléhavě vyžadují řešení pobytové situace dotčeného cizince na území právě udělením dočasné ochrany, takže by jiný institut nemohl být dostačující. Tyto důvody přitom musí tvrdit především sám cizinec, tedy žalobce. To se ale nestalo. Žalobce je zletilý, samostatný a soběstačný jedinec. Samotný vztah s jeho družkou a tvrzení o vzájemné citové závislosti však nemohou stačit pro naplnění předpokladů existence důvodu zvláštního zřetele hodného, protože ten by bylo možno podřadit pod ustanovení § 51 odst. 2 písm. d) zákona o dočasné ochraně, který právě pamatuje na sloučení druha a družky. Zákon č. 65/2022 Sb. ovšem jako zákon speciální jeho použití přímo vylučuje [§ 4 odst. 1 písm. a) zákona č. 65/2022 Sb.], a tedy neumožňuje, aby jen z titulu existence družského vztahu bylo možno udělit dočasnou ochranu z titulu sloučení. Tím je vyjádřeno, že z pohledu předpokladů udělení dočasné ochrany dle § 52 zákona o dočasné ochraně musí k samotné existenci partnerského vztahu přistupovat nějaké mimořádné okolnosti. Těmi pak nemůže být jen citová závislost partnerů na sobě, protože

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

ta je běžnou součástí každého opravdového partnerského vztahu. Jde-li pak o posouzení přiměřenosti zásahu do žalobcova soukromého a rodinného života, uzavřelo ministerstvo, že v dané věci žalobci pouze není udělena dočasná ochrana. Není mu stanoven zákaz pobytu na území ČR ani povinnost z něj vycestovat. Nemusí se tudíž vracet na Ukrajinu. Může odcestovat do Nizozemska, kde se může pokusit znovu získat dočasnou ochranu. Ministerstvo nijak nezasáhlo do současných partnerských poměrů žalobce. Rozdělení jeho partnerského vztahu je výsledkem vlastního rozhodnutí žalobce, který sám vycestoval do Nizozemska, kde mu byla udělena dočasná ochrana, protože mu zanikla dočasná ochrana dříve mu udělená v ČR. O nepřiměřený zásah do jeho soukromých a rodinných poměrů se tudíž v dané věci nejedná.

23. Proti těmto závěrům žalobce brojil žádostí o nové posouzení důvodů neudělení dočasné ochrany, kterou podal dne 18. 7. 2024. Akcentoval v ní, že ministerstvo nepřiložilo žádnou váhu dlouholetosti jeho vztahu s družkou. Nesouhlasil s tím, že samotná jeho existence nemůže být důvodem pro udělení dočasné ochrany podle § 52 zákona o dočasné ochraně. I vzájemná citová závislost je svého druhu závislostí, která je očekávatelná u vztahu, jenž trvá více než 8 let. Jejich vztah tedy trvá déle než leckteré manželství a žalobce je fakticky trestán za to, že formálně se svou družkou neuzavřeli manželství. Dále žalobce upozornil na podle jeho názoru obdobné případy, v nichž ministerstvo dočasnou ochranu udělilo. Upozornil současně na kontext věci, Ukrajinu opustil pouhý jediný den před ruským vpádem. V této souvislosti pak poukázal na čl. 11 preambule prováděcího rozhodnutí. Podle žalobce pak ministerstvo pochybilo i při výkladu § 52 zákona o dočasné ochraně, z něhož nesprávně dovozuje příliš přísné podmínky pro udělení dočasné ochrany. Žalobce byl přesvědčen, že jeho žádost nebyla posouzena s největším ohledem na humanitární hlediska. Ministerstvo jej fakticky nutí, aby se svou družkou rozešel. Konečně žalobce ani nesouhlasil s tím, jak ministerstvo posoudilo přiměřenost dopadů, které jeho rozhodnutí způsobilo v jeho soukromých a rodinných poměrech. Dané posouzení považoval za nepřezkoumatelné.
24. Žalovaná se však v novém posouzení důvodů neudělení dočasné ochrany ze dne 18. 9. 2024, č. j. MV-115350-4/SO-2024, se závěry ministerstva ztotožnila. Uvedla, že vztah druhá a družky je podle čl. 2 odst. 4 prováděcího rozhodnutí relevantní rodinnou vazbou jen za předpokladu, že platné právní předpisy nebo praxe dotčeného členského státu přistupují k nesezdaným párům obdobně jako k párům sezdaným v rámci jeho vnitrostátního cizineckého práva. To není případem ČR. Dle platné právní úpravy lze požádat o dočasnou ochranu za účelem sloučení rodiny podle § 52 zákona o dočasné ochraně, dle něž lze udělit dočasnou ochranu osobě blízké cizince požívajícího dočasné ochrany z důvodů hodných zvláštního zřetele a za předpokladu, že spolu trvale žili v době, kdy došlo k událostem vedoucím k hromadnému přílivu vysídlených osob na území. Žalobce ale nenaplnil podmínku existence důvodů zvláštního zřetele hodných, neboť netvrdil ani neprokázal žádné mimořádné okolnosti. Nelze dospět k závěru, že by byl žalobce s ohledem na jeho věk jakkoli omezen na samostatném fungování, neuváděl ani žádné zdravotní důvody. Samotná emoční závislost nemůže být důvodem zvláštního zřetele hodným pro udělení dočasné ochrany žalobci. Žalobce tak podle žalované nesplnil podmínky pro udělení dočasné ochrany dle § 52 zákona o dočasné ochraně.
25. Při vlastním posouzení žaloby vycházel soud z uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.). V nich žalobce napadá především nesprávné právní posouzení věci týkající se možnosti získat dočasnou ochranu podle § 52 zákona o dočasné ochraně. Závěry správních

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

orgánů obou stupňů týkajících se jiných důvodů pro udělení dočasné ochrany žalobce nečiní spornými. Soud se jimi proto v tomto rozsudku nebude blíže zabývat.

26. Dle § 4 odst. 1 zákona č. 65/2022 Sb. platí: „*Na řízení o udělení dočasné ochrany se obdobně použijí ustanovení zákona o pobytu cizinců na území České republiky o udělování víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území České republiky.*“ Podle druhého odstavce tohoto ustanovení: „*Ve věci dočasné ochrany podle tohoto zákona se nepoužijí ustanovení a) § 1 odst. 3, § 2 odst. 1 písm. b), § 2 odst. 2, § 4 odst. 3, § 6 a 8, § 12 písm. a), b), d) a g), § 13 až 15, § 16 v části udělení, § 21 odst. 1 písm. b), § 21 odst. 2, § 24 až 26, 28, 29, 31, 34 až 38, § 40 odst. 2, § 41 až 48, § 49 odst. 2 až 8, § 50, § 51 odst. 2 písm. d), § 55, 57 a 58 zákona o dočasné ochraně cizinců a b) § 43, § 56 odst. 1 písm. c) a k), § 62 odst. 4 věty první, § 123a odst. 2 a § 154 odst. 4 písm. b) zákona o pobytu cizinců na území České republiky.*“ Dle třetího odstavce tohoto ustanovení pak: „*Nestanoví-li tento zákon jinak, použije se na udělování dočasné ochrany podle tohoto zákona zákon o dočasné ochraně cizinců. Ve věcech, které zákon o dočasné ochraně cizinců neupravuje, se použije zákon o pobytu cizinců na území České republiky.*“
27. Podle § 52 zákona o dočasné ochraně: „*Osobě blízké cizince požívajícího dočasné ochrany, která není uvedena v § 51 odst. 2, může být uděleno z důvodu hodného zvláštního zřetele oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany, za předpokladu, že spolu trvale žili v době, kdy došlo k událostem vedoucím k hromadnému přílivu vysídlených osob na území.*“
28. Podmínky, za nichž je možné získat dočasnou ochranu podle citovaného ustanovení § 52 zákona o dočasné ochraně cizincem, který není uveden v § 51 odst. 2 zákona o dočasné ochraně, lze tedy shrnout následujícím způsobem. 1) Žadatelem musí být osoba blízká cizince, který již dočasné ochrany požívá, 2) žadatel trvale žil s danou osobou blízkou v době, kdy došlo k událostem vedoucím k hromadnému přílivu vysídlených osob na území a 3) musí se jednat o důvod hodný zvláštního zřetele. Zbývá zdůraznit, že samo splnění těchto podmínek ještě neznamená automatický nárok cizince na udělení dočasné ochrany. Z výrazu „*může být uděleno*“ obsaženého v citovaném ustanovení § 52 zákona o ochraně cizinců totiž plyne, že rozhodnutí o udělení dočasné ochrany je věcí správního uvážení. Splnění vyjmenovaných předpokladů je tak podmínkou k udělení dočasné ochrany podle tohoto ustanovení toliko podmínkou nutnou, nikoli však dostačující, neboť teprve umožňuje, aby příslušný správní orgán provedl zákonem předvídanou správní úvahu. Samo posouzení důvodů udělení dočasné ochrany je proto součástí diskreční pravomoci správních orgánů, která je relativně široká, omezena pouze zákazem libovůle, který pro orgány veřejné moci vyplývá obecně z ústavně zakotvených náležitostí demokratického právního státu (srov. např. rozsudky NSS ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48, nebo ze dne 21. 6. 2019, č. j. 2 Azs 101/2019-74).
29. Jde-li o podmínku prvou, obsah pojmu osoba blízká je vymezen § 22 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku. Podle něj: „*Osoba blízká je příbuzný v řadě přímé, sourozenec a manžel nebo partner podle jiného zákona upravujícího registrované partnerství (dále jen „partner“); jiné osoby v poměru rodinném nebo obdobném se pokládají za osoby sobě navzájem blízké, pokud by újmu, kterou utrpěla jedna z nich, druhá důvodně pociťovala jako újmu vlastní. Má se za to, že osobami blízkými jsou i osoby sešvagřené nebo osoby, které spolu trvale žijí.*“ Z této citace je zřejmé, že v případě žalobce nepřichází v úvahu naplnění pojmu osoby blízké podle § 22 odst. 1 části věty před středníkem; žalobce totiž tvrdí, že jeho osobou blízkou je družka. Družský vztah je však poměrem obdobným rodinnému. S ohledem na délku partnerského soužití mezi žalobcem a jeho družkou (8 let) a

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

dlouhodobé spolubydlení (5 let), což jsou kvality, které žalobce prokázal, dospěly správní orgány v posuzované věci podle názoru soudu ke správnému závěru, že žalobcovu družku lze považovat za osobu žalobci blízkou. Žalobcova družka je také poživatelkou dočasné ochrany na území ČR. První podmínka udělení dočasné ochrany žalobci podle § 52 zákona o dočasné ochraně tedy byla splněna.

30. K problematice druhé podmínky, podle níž žadatel trvale žil s danou osobou blízkou v době, kdy došlo k událostem vedoucím k hromadnému přílivu vysídlených osob na území, se Krajský soud v Plzni v poměrech nyní projednávané věci vyjádřil již ve svém rozsudku ze dne 24. 4. 2024, č. j. 77 A 10/2024-73 (jednalo se tehdy o zásahovou žalobu, v níž se žalobce domáhal určení nezákonného zásahu Ministerstva vnitra spočívajícího ve vrácení mu jeho žádosti o dočasnou ochranu coby nepřijatelné). Tehdy zdejší soud konstatoval, že danou podmínku nelze zužovat toliko na otázku, zda se dané osoby spolu v rozhodný den fakticky zdržovaly ve stejném obydlí. *„Podstatné totiž není, zda tyto osoby sdílely stejnou domácnost v daný okamžik, ale zda spolu trvale žili v době, kdy tato událost nastala. Jak je patrné z obou pojmů, „trvale žili“ i „době“, referenční období, ke kterému je třeba zkoumat rozhodující skutečnosti, je delší než právě jeden den, který byl stanoven jako den, kdy došlo k událostem vedoucím k hromadnému přílivu vysídlených osob. Právě k tomuto zkoumání také směřovaly důkazní návrhy předložené žalobcem žalovanému současně s jím podanou žádostí o poskytnutí dočasné ochrany. Zkoumání, zda spolu konkrétní osoby trvale žily v době, kdy nastala určitá událost, se zkrátka nemůže vyčerpávat zjištěním, že jedna z nich nebyla v den, kdy došlo k událostem vedoucím k hromadnému přílivu vysídlených osob ve společném bydlíšti.“* Na těchto závěrech nemá soud co měnit ani nyní. Jak už přitom bylo shora řečeno, žalobce prokazoval, že se svou družkou žil ve společné domácnosti nacházející se v Užhorodě, Užanské ulici čp. 52 od roku 2019 (potvrzení Správy bytových domů ze dne 1. 2. 2024 neuvádí přesné datum od kdy, nelze jej dovodit ani z vyjádření sousedů). Ruská vojska vpadla na Ukrajinu na konci února 2022. To znamená, že žalobce se svou družkou v dané době sdíleli společné obydlí zřejmě kolem dvou let. Takové zjištění poskytuje dostatečný podklad pro závěr, že i druhá podmínka pro udělení dočasné ochrany žalobci podle § 52 zákona o dočasné ochraně byla v posuzované věci splněna.
31. Splnění prvních dvou podmínek však nečiní sporným ani správní orgány. Spor mezi účastníky se nicméně týká třetí podmínky. Podle ní se v dané věci musí jednat o důvod hodný zvláštního zřetele. Slovní spojení „důvod hodný zvláštního zřetele“ je typický neurčitý právní pojem. Ten zahrnuje jevy nebo skutečnosti obsahově nejasné, které nelze úspěšně zcela přesně právně definovat; jejich obsah a rozsah se může měnit např. v závislosti na místu a času či dalších skutkových okolnostech provázejících aplikaci normy. Při interpretaci neurčitého právního pojmu se správní orgán musí zabývat konkrétní skutkovou podstatou, jakož i ostatními okolnostmi případu, přičemž sám musí alespoň rámcově obsah a význam užitého neurčitého pojmu objasnit, a to z toho hlediska, zda posuzovanou věc lze do rámce vytvořeného rozsahem neurčitého pojmu zařadit. (dle rozsudku NSS ze dne 16. 2. 2007, č. j. 5 As 32/2007-83, č. 2362/2011 Sb. NSS). Výklad neurčitého právního pojmu a jeho použití na konkrétní skutkový stav jsou v plném rozsahu přezkoumatelné soudem (např. rozsudek NSS ze dne 28. 1. 2015, č. j. 1 Azs 200/2014-27, č. 3200/2015 Sb. NSS, odst. 29, odkazující v této souvislosti na usnesení rozšířeného senátu ze dne 22. 4. 2014, č. j. 8 As 37/2011-154, č. 3073/2014 Sb. NSS).
32. V judikatuře správních soudů lze již nalézt případy, v nichž se správní soudy (a před nimi správní orgány) interpretací tohoto neurčitého právního pojmu v kontextu § 52 zákona o

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

dočasné ochraně zabývaly. Tak například NSS ve svém rozsudku ze dne 30. 10. 2024, č. j. 9 Azs 119/2024-33, konstatoval, že k jeho naplnění nemůže postačovat jen samotný družský vztah, aniž by k němu nepřistoupily nějaké další významné skutečnosti. „Stěžovatel kromě samotného vztahu se svou družkou a skutečnosti, že jím aktuální situace znemožňuje společné soužití a další rozvíjení jejich vztahu, netvrdil existenci jakéhokoli důvodu hodného zvláštního zřetele. Nejvyšší správní soud proto souhlasí se závěrem městského soudu, že existence důvodu hodného zvláštního zřetele nebyla prokázána. Samotný vztah druha a družky nemůže být tímto důvodem, což plyne ze systematiky dotčených ustanovení. Stěžovatele je v důsledku nepoužití § 51 odst. 2 písm. d) zákona o dočasné ochraně cizinců možné považovat za „osobu blízkou cizince požívajícího dočasné ochrany, která není uvedena v § 51 odst. 2“. Ke vzájemnému vztahu tedy musí být přidružen další důvod (popřípadě důvody), pro který by neudělení dočasné ochrany znamenalo pro stěžovatele a jeho družku větší újmu než u jiných nesezdaných párů, v nichž byla dočasná ochrana v tuzemsku udělena pouze jednomu z obou zúčastněných. Existence takové okolnosti v posuzované věci zjištěna nebyla.“

33. Obdobně pak k výkladu tohoto neurčitěho právního pojmu přistoupil i Krajský soud v Brně ve svém rozsudku ze dne 29. 10. 2024, č. j. 34 A 23/2024-38, v němž uvedl: „I pokud by tomu ale tak bylo a bylo by možné žalobci vstřícně prominout (s ohledem na okolnosti vedoucí k přesídlení) nepředložení dalších dokladů o existenci trvalého soužití s jeho družkou, stále by zůstávala nesplněna další podmínka, a tou je existence důvodů zvláštního zřetele hodných. Žalovaná konstatovala, že žalobce žádné takové důvody neuváděl a soud se s tímto závěrem ztotožnil. Tvzení o emoční závislosti nelze bez dalšího považovat za důvod, který by bylo možné pod tento neurčitý právní pojem podřadit, jedná-li se o vztah dvou mladých lidí, u nichž s výjimkou dokladu o bydlení na stejné adrese (nikoli však již o společném bydlení) nebyly doloženy žádné další skutečnosti, jež by svědčily o jejich vzájemné závislosti takové povahy, která zpravidla bývá pod důvody zvláštního zřetele hodné podřazována. A jak bylo uvedeno shora, pouhá tvrzená emoční závislost (u dvou mladých, dospělých a svobodných osob bez závazků) nemůže ke splnění třetí podmínky postačovat, neboť se nejedná o závislost „celkovou“ či „z větší části“ (v terminologii směrnice o dočasné ochraně).“ Totožný přístup k výkladu neurčitěho právního pojmu důvod zvláštního zřetele hodný v poměrech předmětného ustanovení si pak – v poměrech skutkově odlišných – osvojil i Městský soud v Praze ve svém rozsudku ze dne 8. 8. 2024, č. j. 4 A 32/2024-37, neboť i v něm soud vycházel ze závěru, že ke vzájemnému příbuzenskému vztahu (naplnění předpokladu osob blízkých) musí přistupovat ještě další okolnosti, které teprve mohou poskytnout podklad pro závěr, že jde o důvod zvláštního zřetele hodný. Jinak řečeno, samotný blízký příbuzenský či jemu obdobný vztah dvou osob ještě k naplnění znaku případ zvláštního zřetele hodný nepostačuje.
34. Lze tedy shrnout, že podmínka „případ zvláštního zřetele hodný“ předpokládá, že v daném případě musí existovat závažné a výjimečné okolnosti. Jelikož však z § 52 zákona o dočasné ochraně plyne, že v každém případě se musí jednat současně o vztah osob blízkých, tedy osob, mezi nimiž je blízká příbuzenská či obdobná vazba (v takovém případě podmíněná tím, že by dané osoby důvodně považovaly újmu utrpěnou jednou z nich za újmu vlastní), nelze takové závažné a výjimečné okolnosti hledat již v tom, co je pro takové blízké příbuzenské či obdobné vazby typické. V opačném případě by se totiž smysl třetí podmínky plynoucí z § 52 zákona o dočasné ochraně prakticky vyprázdnil, protože by jím fakticky byla dokazována jen podmínka první, totiž zda se jedná o osoby blízké (to neplatí jen pro příbuzné v řadě přímé, sourozence, manžele a partnery, neboť u

nich není třeba prokazovat znak důvodného počiťování újmy jimi utrpěné coby újmy vlastní).

35. Z povahy věci je to přitom žadatel o dočasnou ochranu, kdo je povinen správnímu orgánu sdělit, z jakého důvodu se domnívá, že v jeho situaci je nutno spatřovat důvod zvláštního zřetele hodný. Tato svá tvrzení je také povinen prokazovat (§ 52 správního řádu). Jedná se tu totiž stále o řízení o žádosti. To však pochopitelně nezavazuje správní orgán povinnosti zjistit náležitě skutkový stav věci (§ 3 správního řádu). V konkrétním případě však mohou skutečnosti, které mohou konstituovat případ zvláštního zřetele hodný, spočívat v předem zcela neurčitelné paletě skutkových okolností, které nemůže správní orgán nijak předvídat, protože často nebudou tyto skutečnosti pro správní orgán bez spolupráce dotčeného cizince (žadatele) přístupné.
36. Aplikací těchto závěrů na konkrétní okolnosti panující v nyní projednávané věci lze přistoupit k vypořádání vlastních žalobních bodů.
37. Je zřejmé, že žalobce se mýlí ve své základní žalobní námitce, v níž vytýká správním orgánům, že uzavřely, že samotný družský vztah, který má se svou partnerkou, nemůže sám o sobě být důvodem pro udělení dočasné ochrany dle § 52 zákona o dočasné ochraně. Jak totiž plyne ze závěrů odvozených shora z výkladu § 52 zákona o dočasné ochraně a rozhodnutí správních soudů toto ustanovení aplikujících, jedná se o závěr správný. Samotný družský vztah může splňovat podmínku, podle níž se v konkrétní věci jedná o vztah dvou osob blízkých, tedy podmínku shora uvedenou pod bodem 1. Ani to však není zcela automatické, neboť protože se nejedná o příbuzenství v řadě přímé, sourozence, manžele ani partnery, je nutno se vedle fakticity samotného vztahu zabývat otázkou, zda by újmu jednoho z nich důvodně považoval za svou újmu i druhý z nich. Kladná odpověď na tuto otázku přitom sama o sobě předpokládá určitou kvalitu družského vztahu, o který jde. Sluší se poukázat na to, že v nyní řešené věci správní orgány splnění této podmínky nijak nezpochybňovaly, naopak plně akceptovaly, že vztah žalobce a jeho družky je vztahem osob blízkých. Zohlednily přitom jak délku tohoto vztahu, tak to, že spolu žalobce a jeho družka prokazatelně sdíleli společnou domácnost již na Ukrajině a ve sdílení společné domácnosti pokračují od května 2022 i na území České republiky. Není tedy pravda, že by „*žalovaná stejně jako správní orgán I. stupně absolutně nepřiložila žádnou váhu dlouholetosti vztahu žalobce a jeho partnerky*“, jak žalobce namítá na str. 3 své žaloby. Naopak, správní orgány tyto žalobcem prokazované skutečnosti plně respektovaly a dospěly k závěru, že se ve věci jedná o vztah dvou osob blízkých.
38. Současně je ovšem třeba zcela jednoznačně uvést, že sama tato skutečnost (tj. že se v dané věci jedná o vztah dvou osob blízkých v poměru druh-družka) zkrátka nemůže sama o sobě stačit *současně* i k závěru, že jde také o případ zvláštního zřetele hodný. Jak plyne ze shora uvedeného, ke vztahu dvou osob blízkých musí přistupovat další okolnosti, a to okolnosti výjimečné a závažné povahy, které z něj teprve mohou případ zvláštního zřetele hodný učinit. Tyto výjimečné a závažné okolnosti pak nemohou být stejnými, jimiž se běžně vyznačuje samotný konkrétní vztah daných osob blízkých. Družskému poměru přitom je imanentní vzájemná silná citová náklonnost (závislost), resp. zájem být si nablízku. Je tedy zřejmé, že případná nutnost vzájemného odloučení pravidelně bude zásadně v družském vztahu vnímána úkorně. To z něj však ještě nemůže učinit případ zvláštního zřetele hodný, neboť tyto okolnosti jsou pravidelnou součástí družského vztahu.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

39. Hovoří-li žalobce o tom, že by nesloučení s jeho družkou (v rámci udělení dočasné ochrany dle § 52 zákona o dočasné ochraně) mělo v jeho případě vést k mimořádnému strádání, soud se s tímto názorem neztotožňuje. Jakkoli soud nemíní i s ohledem na shora řečené snižovat míru partnerského diskomfortu pociťovanou žalobcem případně jeho družkou v souvislosti s tím, že správní orgány žalobci dočasnou ochranu neudělily, o mimořádném strádání vskutku bez dalšího hovořit nelze. Mimořádné strádání zásadně nemůže být implikováno jen tím, že družský vztah trvá 8 let, z nichž 5 let spolu žalobce s družkou také bydlí. K mimořádnému strádání by mohly naopak vést právě ony výjimečné a závažné okolnosti, které však ve vztahu žalobce a jeho družky nebyly shledány – a ostatně ani nebyly žalobcem tvrzeny. Takové skutečnosti by mohly např. spočívat v objektivní neschopnosti jednoho z partnerů se o sebe bez pomoci druhého postarat, tedy ve vzájemné plné odkázanosti na pomoc či péči druhého atd. Nic takového však v posuzované věci zjištěno ani tvrzeno nebylo.
40. K námitce týkající se ustálené praxe správních orgánů pak soud uvádí následující. Správní praxe zakládající legitimní očekávání je ustálená, jednotná a dlouhodobá činnost (příp. i nečinnost) orgánů veřejné správy, která opakovaně potvrzuje určitý výklad a použití právních předpisů. Takovou praxí je správní orgán vázán. Lze ji změnit, pokud je změna činěna do budoucna, dotčené subjekty mají možnost se s ní seznámit a je řádně odůvodněna závažnými okolnostmi. (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 21. 7. 2009, č. j. 6 Ads 88/2006-132, č. 1915/2009 Sb. NSS). Dle rozsudku NSS ze dne 31. 5. 2010, č. j. 2 Ans 1/2009-71, je správní praxe zakládající legitimní očekávání „ustálená, jednotná a dlouhodobá činnost (příp. i nečinnost) orgánů veřejné správy, která opakovaně potvrzuje určitý výklad a použití právních předpisů. Takovou praxí je správní orgán vázán. Jen taková správní praxe je doplněním psaného práva a je způsobilá modifikovat pravidla obsažená v právní normě.“ Žalobce ve své žádosti o nové posouzení důvodů neudělení dočasné ochrany poukázal na tři řízení vedená Ministerstvem vnitra, v nichž – podle jeho mínění – byla dočasná ochrana udělena, přestože se jednalo o případy do té či oné míry obdobné tomu jeho. Tato řízení však identifikoval toliko příslušným číslem jednacím a velmi stručným poukazem na jejich obdobnost nebo odlišnost. Tím žalobce ovšem *prima facie* neprokázal žádnou ustálenou praxi správních orgánů, která by mu ve smyslu citované judikatury NSS mohla založit jakékoli legitimní očekávání ve vztahu k rozhodnutí o jeho žádosti. Žalobce žádné z jím odkazovaných rozhodnutí nezaložil do správního spisu ani je nepřiložil ke své žalobě. Soud proto tato rozhodnutí ani skutkové okolnosti, z nichž vycházejí, nejsou známy. Nemůže tedy nijak posoudit relevantnost žalobcových tvrzení o jejich obsahu. Každopádně však pouhá tři rozhodnutí správního orgánu, který za situace hromadného přílivu vysídlených osob rozhoduje ve věcech více než 320 000 držitelů dočasné ochrany (dle sdělení Ministerstva vnitra ze září 2024 publikovaného na <https://mv.gov.cz/clanek/vyzkum-vetsina-z-ukrajinskyh-uprchliku-v-cesku-jsou-zeny-zhruba-dve-tretiny-uprchliku-pracuji-a-podnikaji.aspx>), nejsou způsobilá založit ustálenou správní praxi zakládající legitimní očekávání žalobce.
41. Podstatné v této souvislosti je, že závěry správních orgánů obou stupňů jsou logické, přezkoumatelné a plně odpovídají jak zákonným předpokladům, tak zjištěným skutkovým okolnostem věci. Soud totiž se žalovanou plně souhlasí v tom, že případy, v nichž je udělována dočasná ochrana, zejména právě ony, v nichž jde o dočasnou ochranu udělovanou na základě § 52 zákona o dočasné ochraně, jsou z povahy věci vysoce individuální. V každém z nich budou pravidelně hledány ony skutečnosti hodné zvláštního zřetele ve zcela specifických individuálních skutečnostech. Za takové situace

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

pak ani ty okolnosti daných případů, o nichž žalobce hovoří ve své žádosti o nové posouzení (např. skutečnost, že žadatelka nebyla nemocná či jinak než citově závislá na svém druhovi, který dočasnou ochranou disponoval), nemusí být právě těmi, o která se tato rozhodnutí opírají. Je pak logické, že jednotlivé závěry dosažené v takto specifických případech se jen velmi obtížně zobecňují, je-li to vůbec možné. V takovém vypořádání žalobcova poukazu na rozhodnutí v jiných věcech, které akcentuje jejich skutkovou odlišnost, proto není možno hledat nepřezkoumatelnost.

42. Soud nesouhlasí se žalobcem, pokud ten poukazuje na to, že správní orgány nevyložily § 52 zákona o dočasné ochraně „s ohledem na celkový kontext a na situaci žalobce“, přičemž se dovolává toho, že z Ukrajiny odcestoval jen den před zahájením ruské invaze, a poukazuje na pobídku Evropské komise, aby členské státy zvážily rozšíření dočasné ochrany i na osoby, které z Ukrajiny uprchly krátce před 24. 2. 2022, resp. na čl. 11 preambule prováděcího rozhodnutí Rady. Soud totiž neshledal žádnou vadu ve výkladu relevantního práva, který provedly správní orgány. Skutečnost, že žalobce opustil Ukrajinu 23. 2. 2022 je nesporná a ani podle mínění soudu nemůže ze žalobcova případu učinit případ hodný zvláštního zřetele. Pobídka Evropské komise směrem ke členským státům rovněž není způsobilá ovlivnit (správný) výklad § 52 zákona o dočasné ochraně provedený správními orgány. Stejný závěr nutno učinit i ve vztahu k čl. 11 preambule prováděcího rozhodnutí Rady.
43. Jako zcela nesprávnou je třeba hodnotit žalobcovu výtku, podle níž správní orgány fakticky nutí žalobce k rozpadu jeho vztahu s družkou. Správní orgány v této věci posuzovaly žalobcovu žádost o udělení dočasné ochrany, přičemž velmi podrobně zdůvodnily, z jakých konkrétních právních a skutkových důvodů nemá žalobce na udělení dočasné ochrany právo. Tyto závěry žalobce napadl, pokud se týče možnosti udělení dočasné ochrany podle § 52 zákona o dočasné ochraně, přičemž však soud dospěl k jednoznačnému závěru, že i ve vztahu k tomuto ustanovení byly závěry správních orgánů správné. Tato skutečnost ale neznamená, že by správní orgány nutily žalobce, aby se se svou partnerkou rozešel. Žalobce i jeho družka jsou dospělými plně svéprávními osobami. Je na nich, jakým způsobem budou reagovat na to, že žalobci se nepodařilo získat dočasnou ochranu v ČR.
44. Pokud se týče žalobcova pobytu v Nizozemsku, je nutné poukázat především na to, že správní orgány nebyly povinné se zabývat otázkou, zda žalobce do Nizozemska (poté, co získal dočasnou ochranu v ČR) odcestoval toliko za svými přáteli, nebo se tam mínil usadit. Sama délka jeho pobytu v Nizozemí (od 25. 10. 2022 do 7. 6. 2023) přitom činí jeho tvrzení o pouhé návštěvě přátel poněkud dubiózním, zejména s ohledem na ostatní žalobcova tvrzení akcentující natolik silnou citovou závislost na jeho družce, že z ní prakticky plyne potřeba být každodenně spolu. Podstatná však byla skutečnost, že v rámci pobytu v Nizozemsku žalobce získal dočasnou ochranu i tam, přičemž mu zanikla dříve udělená dočasná ochrana v ČR. Pokud by žalobce přitom nizozemskou dočasnou ochranu nezískal, nevystavil by se nutnosti znovu žádat o pobytové oprávnění v ČR. Neznalost zákona v tomto směru žalobce neomlouvá. Každopádně však správním orgánům není možno důvodně vytýkat, že žalobce nutí, aby vycestoval do Nizozemska. To správní orgány v projednávané věci neučinily. Důsledkem napadeného rozhodnutí není ani zákaz pobytu v ČR, tím méně povinnost vycestovat do konkrétního státu.
45. Je také nutno konstatovat, že nebylo povinností žalované ani Ministerstva vnitra, aby žalobci předestřeli „vlastní řešení“, jakým způsobem si může žalobce upravit pobytový

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

status v ČR. Jejich povinností bylo řádně posoudit jím podanou žádost o dočasnou ochranu, což se stalo. Žalobci nesvědčí žádné právo, aby nutně existovala za každých podmínek možnost získat pobytové oprávnění ve státu dle jeho libovolného výběru, které navíc vyhovuje jeho záměrům. Je věcí žalobce, aby zvážil své možnosti získat konkrétní pobytové oprávnění a podle toho se rozhodl, jak bude dále postupovat. Správní orgány nejsou odpovědné za jeho kroky.

46. Nedůvodná je rovněž námitka, podle níž správní orgány nedostatečně posoudily dopady svého rozhodnutí do žalobcových soukromých a rodinných poměrů. Ministerstvo vnitra dospělo k závěru, že je dán důvod pro neudělení dočasné ochrany podle § 4 odst. 1 zákona č. 65/2022 Sb. ve spojení s § 56 odst. 1 písm. l) ZPC. Posléze citované ustanovení přitom nepředpokládá, že by přijetí takového rozhodnutí bylo podmíněno posouzením jeho dopadů ve smyslu § 174a ZPC. Přesto však s ohledem na žalobcova tvrzení a mezinárodní závazky ČR (zejm. v podobě čl. 8 EÚLP, na který žalobce opakovaně odkazuje) k posouzení přiměřenosti dopadů svého rozhodnutí přistoupilo jak Ministerstvo vnitra, tak žalovaná. V jeho rámci správní orgány zdůraznily, že v dané věci dospěly k závěru, že žalobce nesplňuje hmotněprávní podmínky pro udělení dočasné ochrany. V obecné rovině však rozhodnutí o neudělení určitého povolení k pobytu představuje daleko méně závažný zásah do práv jednotlivce než rozhodnutí o zrušení povolení k pobytu či rozhodnutí o správním vyhoštění. Proto se na hodnocení dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince nekladou v případech, kdy povolení nebylo uděleno, tak vysoké nároky jako při rozhodování o jeho zrušení (k tomu srov. blíže rozsudky NSS ze dne 9. 11. 2011, č. j. 9 As 71/2010-112, a ze dne 25. 8. 2015, čj. 6 Azs 96/2015-30). Respektovat je navíc třeba i znění a smysl právní úpravy, která stanoví pro získání dočasné ochrany určité podmínky. Přesto si obecně vzato lze představit situaci, kdy i přes nesplnění hmotněprávních podmínek nutných k získání dočasné ochrany, může tato být udělena. Opět by se ale muselo zřejmě jednat o případ zcela výjimečný, ve kterém se nejspíše zároveň objeví nějaká „trhlina“ v systému poskytování dočasné ochrany (analogicky rozsudek NSS ze dne 15. 12. 2021, č. j. 10 Azs 419/2021-46, bod 12). Tímto způsobem se pak soud znovu dostává k závěru, že žalobci se nepodařilo přesvědčit ani správní orgány ani soud, že by právě jeho případ byl natolik výjimečný, že by k získání dočasné ochrany mohl dojít právě skrze tvrzenou nepřiměřenost jejího odepření. Jakkoli není naplnění hmotněprávních podmínek stanovených v § 52 zákona o dočasné ochraně (zejména ve vztahu ke znaku „případ zvláštního zřetele hodný“) tímtéž co posuzování otázky přiměřenosti dopadů odepření dočasné ochrany do žalobcových soukromých a rodinných poměrů, lze konstatovat, že pokud by se žalobci podařilo prokázat, že jeho případ je případem hodným zvláštního zřetele, muselo by zřejmě platit i to, že odepření dočasné ochrany je nepřiměřené. Žalobce totiž své tvrzení o tom, že jeho případ je hodný zvláštního zřetele, odůvodňoval právě okolnostmi svého soukromého života, tj. družským vztahem ke své partnerce. Napadené rozhodnutí však nepřiměřené dopady nemá, neboť v žalobcově případě nebyly shledány takové okolnosti, které by jej mohly přivodit.

Závěr a náklady řízení

47. Jelikož soud neshledal žalobu důvodnou, výrokem I. tohoto rozsudku ji zamítl.
48. Výrokem II. tohoto rozsudku pak soud rozhodl o náhradě nákladů řízení. Při rozhodování o nákladech řízení se soud vyšel z § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož: „*Nestanoví-li tento zákon*

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Měl-li úspěch jen částečný, přizná mu soud právo na náhradu poměrné části nákladů.“ Účastníkem, který měl ve věci plný procesní úspěch, je žalovaná, neboť žaloba byla soudem zamítnuta. Ta se ale práva na náhradu nákladů řízení vzdala. Výrokem II. tohoto rozsudku proto soud rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost do dvou týdnů po jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost (§ 104a s. ř. s.).

Plzeň 16. prosince 2024

JUDr. Ondřej Szalonnás v.r.
samosoudce